

FRIES MOZAIEK

Louis le Roy in zijn eco-kathedraal: „Het is er paradisijselijk, hoor ik van alle bezoekers.”

Foto: E.C. Jansz/Vries

Eco-kathedraal toont wat mens kan

Door Marcel de Jong

EEN MENS KAN wat. Dat is Louis le Roy uit Oranjewoud de afgelopen 35 jaar duidelijk geworden. Op een stuk land in Mildam heeft hij de natuur alle tijd en ruimte gegeven. Met zijn blote handen verwerkte hij op vier hectare 15.000 ton bouwafval van de gemeente Heerenveen. De eco-kathedraal die daaruit ontstond, is nog lang niet klaar. Sterker nog, niemand weet wanneer ze ooit klaar zal zijn en hoe ze zich verder zal ontwikkelen. Een ding is zeker: er ontstaat een hoog complexe structuur die in de geordende maatschappij zijn weerga niet kent. Die ontwikkeling is sinds gisteravond op de voet te volgen in museum Willem van Haren in Heerenveen.

Het museum heeft een wand vrijgemaakt om duidelijk te maken wat de eco-kathedraal is en hoe ze er uitziet. Le Roy, de zeventigjarige kunstenaar/filosoof, noemt de kathedraal een bouwwerk dat ontstaat als het produkt van een levenslange samenwerking tussen mensen,

planten en dieren. Het wordt uitsluitend gerealiseerd door gebruik van vrije energie die zij leveren. Afgezien van de vrachtwagens die het puin aanleveren, komt er geen machine aan te pas. De natuur die ontstaat, doet waar ze zin in heeft. Wat er te

midden van de netjes geordende stenen gaat bloeien en groeien, is niet te voorspellen. Le Roy noemt dat de hoog complexe structuur. Snoeien, maaien en kappen is uit den boze. De eenvoud waar de mensen met hun gemaaid gazonetjes en gesnoeide heggen naar streven en die de natuurlijke ontwikkeling onderdrukt, krijgt geen kans. Le Roy stelt geen termijn waarop hij resultaat wil zien. Hij is al verrast dat hij 'het tropische regenwoud' dat zich nu bij Mildam ontwikkelt, nog in levende lijve kan aanschouwen.

Le Roy wil aantonen dat de mens meer kan dan hij denkt. Stel je eens voor dat in een miljoenenstad 1 procent van de bevolking zijn voorbeeld zou volgen. Dan ontstond na een paar decennia een stelsel eco-

kathedralen van 40.000 hectare groot. Al het puin dat daar verwerkt wordt, hoeft niet naar de vuilstortplaatsen. En de energie die gebruikt wordt, komt niet van steenkool, gas of kerncentrales maar van de veel schonere spierkracht.

Met het bouwwerk bij Mildam - dat ook midden in een stad kan komen - wil Le Roy laten zien dat behalve de mens ook de natuur tot meer in staat is. Hij hekelt de houding van natuurbeschermingsorganisaties. „Die planten een lisdodde, laten twee eenden kwaken en zeggen: 'We hebben weer een natuurgebied'. Dan moet ik flink slikken." Volgens Le Roy moet de natuur zich continu kunnen ontwikkelen. Esthetische gevoelens doen er niet toe. Anders ontstaat het verlangen om een op het oog mooie situatie te

koesteren en zo de natuurontwikkeling te remmen.

Le Roy noemt zichzelf eigenzinnig, tegendraads en een tikkeltje arrogant. Tegelijkertijd hoort hij van steeds meer kanten geluiden opgaan die hem gelijk geven. Die inzien dat de natuur niet tot een complete wildernis verwordt als ze de tijd en ruimte krijgt. Dat het maaien van een gazonetje niet de oplossing is, want dat moet volgende maand opnieuw en de maand daarna weer en kost geld. Het is veel makkelijker en goedkoper om de natuur voor zichzelf te laten zorgen. De tijd zorgt ervoor dat het geen zootie wordt. Le Roy heeft de eco-kathedraal - die morgenmiddag open huis houdt - als bewijs. „Het is er paradisijselijk, hoor ik van alle bezoekers.”